Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CII. No. 132. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JULY 14, 1995. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 14-го ЛИПНЯ 1995 р. Ч. 132. РІК CII.

ВЕРХОВНА РАДА ЗМІНИЛА ПЛЯН ПРАЦІ

Київ (УнІАР).— У вівторок, 11-го липня, Верховна Рада України змінила плян своєї праці на поточний тиждень. Це пов'язано з тим, що третя сесія наближається до кінця, а ще треба розглянути і вирішити багато питань.

У пленарному режимі 11-14-го липня депутати працюють від 10 до 2-ої години і від 4-ої до 7-ої вечора. В комісіях цього тижня працювати не будуть.

На порядку денному питання формування конституційного суду, внесення уточнень до державного бюджету на 1995 рік, ліквідації всіх форм дискримінації жінок, пенсійного забезпечення, компенсації знецінених заощаджень, зміна акцизних податків на вітчизняні авта тощо.

У вівторок, 11-го липня, на сесії розглянуто і схвалено в першому читанні зміни і доповнення до закону про освіту. За словами голови Верховної Ради Олександра Мороза, це нова, більш прогресивна редакція старого закону. Нею передбачено, що загальна середня освіта в Україні — безплатна.

Щодо середньої спеціяльної та вищої освіти в новій редакції закону пропонується узаконити термін "акредитація вищих навчальних закладів": перший рівень — технікум; другий — коледж; третій і четвертий рівні — інститут, консерваторія, академія та університет.

Законопроєкт схвалено 203 голосами. Соціялісти відмовилися за нього голосувати, вимагаючи юридичної експертизи.На їх думку, законопроєкт не відповідає статті 43 конституції, де йдеться про право на освіту.

Депутати приступили до обговорення змін і доповнень до законодавства щодо відповідальности високих урядових осіб в разі правопорушень. Доповідач — голова Комісії з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією Григорій Омельченко.

Згідно зі внесеними поправками, за зловживання владою, недбальство, хабарництво, посередництво в хабарництві передбачається кара позбавленням волі на 15 років з конфіскацією майна. Зловживання високою військовою особою (особливо у воєнний час) карається стратою. Військовослужбовці нестимуть кару також за бездіяльність або перевищення владних уповноважень.

Ухвалено також рішення провести 10-го грудня додаткові вибори до Верховної Ради, які були відкладені на рік. Як відомо, у Верховній Раді України має бути 450 народних депутатів, однак під час минулорічних виборів у деяких округах була надто низька активність громадян і близько 50 депутатських місць залишилися вакантними.

ВІДБУЛАСЯ КОНФЕРЕНЦІЯ З ЯДЕРНОГО РОЗВИТКУ

Київ (УНІАР).— Тут в Українському Домі відбулася шоста щорічна конференція "Міжнародна кооперація в ядерному розвитку".

Відкриваючи конференцію, голова організаційного комітету М. Уманець повідомив, що в Україну прибуло понад 250 фахівців із 20-ох країн світу. На конференції відбувся відвертий обмін думками про стан розвитку ядерної енергетики на плянеті.

Обговорено проблеми використання і безпеки ядерних об'єктів та перспектива розвитку галузі, створення нових типів реакторів та нових атомних станцій. Багато уваги приділялося "чорнобильському синдромові" у психології людей та залежности української ядерної енергетики від Росії та її науково-дослідних інститутів, які є єдиною базою для проведення дослідів з безпеки ядерних об'єктів.

Обмінюються досвідом створення політичних партій

Київ (УНІАР). — Україну відвідали фахівці голляндського Фонду Мозера—Тінеке Мульдер і Ґреґер Ніссен, які спільно з Центром Соціяльно-Політичних Досліджень ім. академіка Богдана Кістяківського, провели семінар, присвячений розробці робочого пляну регіональної організації політичної партії.

Фонд Мозера — неурядова організація, близька до пануючої нині в Голляндії Соціял-демократичної партії праці.

На конференцію прибули представники Соціял-Демократичної Партії України з 18-ох областей, а також представники Української Партії Справедливости.

Оцінюючи працю семінару, український парляментарист Юрій Буздуган зазначив, що ніякі гроші та електронічна техніка не допоможуть партії, у якої відсутній органічний зав'язок ідеології, стратегії, політики та апаратної роботи, яка не ставить цілей і не плянує своїх дій. "Семінар, проведений за сприяння фахівців Фонду Мозера, видається, на мій погляд, найбільш ефективною формою підтримки української соціял-демократії",— сказав Буздуган.

Витворюється небезпечна ситуація в Ізраїлі

Єрусалим. — У наслідок можливих майбутніх змін, пов'язаних з договором Ізраїля з Палестинською визвольною організацією, який вимагає постепенного відтягнення ізраїльських військ зі західного побережжя ріки Йордан, група впливових ізраїльських ортодоксальних рабинів у середу, 12-го липня, схвалила постанову, в якій закликає військо не виконувати наказів про передачу військових баз палестинцям у згаданій території. Хоча покищо невідомо скільки військовиків послухає заклику рабинів, але військові керівники дуже затривожені цією акцією рабинів та її можливими небезпечними наслідками.

Потягнення рабинів викликало негайне затривоження в країні, аособливо серед політичних партій, котрі свідомі, що такий заклик може зчинити в державі. Хоча не всі політичні партії Ізраїля погоджуються з політикою замирення прем'єр-міністра Їцака Рабіна, то всі гостро скритикували заклик рабі-нів, який може внести зако-лот у війську та тим самим загрозити демократії Ізра-їля. З огірченням проти та-кого втручання клериків у політику держави одноголосно виступили державні міністри, керівники опозиції та багато інших провідників країни. Прем'єр-міністер Ї. Рабін заявив, що „це є не до подумання, щоби мала група рабинів мала право діяти проти закону. Закликати вояка не виконувати наказу є

(Закінчення на стор. 3)

БОСНІЙСЬКІ СЕРБИ НЕХТУЮТЬ ОПІНІЮ СВІТОВОЇ СПІЛЬНОТИ

Сараєво, Боснія та Герцеговина. — Не зважаючи на всякі перестороги Організації Об'єднаних Націй та погрози налетами літаків НАТО, боснійські серби не припинили свого наступу та зайняли Сребреніцу — місто-центр зони безпеки ООН. Боснійські серби непомітно 60 членну залогу голляндських миротворців оминули та зайняли місто. Згадана залога миротворних військ ООН відступила три кілометри на північ до місцевости Спорадіч, куди також втекло між 20,000 до 30,000 цивільних осіб з Сребреніци. У Спорадічі 400 голляндських вояків намагаються спорудити нову оборонну лінію.

Зайняття боснійськими сербами Сребреніци стало зворотною точкою у цьому тририччному конфлікті та, зокрема, у намаганнях ООН не допустити до поширення цього конфлікту і охороняти цивільне населення. Крім того це дуже послабило престиж ООН і взагалі заквестіонувало можливість світової громадськостимати будь-які впливи у подібних ситуаціях. Це також поставило великий знак питання на будь-яку успішність майбутньої місії ООН у Боснії.

Командири миротворних військ ООН у Боснії побоюються можливих дальших атак зі сторони боснійських сербів, які впиваються своїми перемогами та не зважають на будь-які міжнародні правила. Президент Франції Жак Шірак підкреслив, що Франція вишле додаткові військові частини до Сребрениці, якщо ООН дасть наказ

В Україні

(З інформацій УНІАР)

Розглянули проєкт Цивільного кодексу України

КИЇВ.— Українська Правнича Фундація та Центр міжнародної співпраці, Голляндія, а також німецький Міжнародний фонд правничої співпраці на 5-ій робочій міжнародній сесії розглянули проєкт Цивільного кодексу України. За словами члена Комітету правління Української Правничої Фундації, професора Київського університету Анатолія Довгерта "три роки іде в Україні праця над створенням нового Цивільного кодексу, що повинен стати правовою основою для всієї української економіки". Цей проєкт посідає друге місце після конституції, тому над ним працюють українські та чужоземні фахівці. Якщо наступного року цей проєкт буде схвалений парляментом, то це значно поліпшить економічну ситуацію в Україні.

Відбудуться спільні навчання

СИМФЕРОПІЛЬ. — Майже 1,500 військовослужбовців та 70 одиниць бойової техніки буде задіяно у спільних українсько-американських військово-морських навчаннях 25-28-го липня в Миколаївській області та акваторії Чорного моря. За повідомленням пресового центру Військово-морських сил України, з українського боку навчаннями керуватиме контр-адмірал Микола Костров. У навчаннях візьме участь американський десантний човен "Бензокола" та літаки обох держав.

Сталося екологічне лихо

ХАРКІВ. —Тут в результаті сильної бурі та зливи зруйновано Диканівські очисні каналізаційні споруди і сотні тисяч кубічних метрів неочищеної води вилилося через річки Лопань та Уда до Сіверського Дінця, що несе загрозу інфекції для Донецької і Луганської областей. Щоб ліквідувати аварію, у всьому Харкові відключено воду протягом тривалого часу. На сесії Верховної Ради України 11-го липня було зачитано депутатський запит Євгена Кушнарьова до голови Верховної Ради, Президента і прем'єр-міністра. Йшлося про те, що згадана аварія виходить за межі Харківської области і переростає в міжрегіональну. Генеральний прокуратурі запропоновано виїхати на місце і з'ясувати причини аварії. У середу,12-го липня, в Харкові припинено постачання води ще на дві доби. Не працюють усі підприємства міста. Загальні збитки за попередніми підрахунками становлять понад 500 більйонів карбованців.

Є. Марчук зустрівся з амбасадором Росії

Прем'єр-міністер України Євген Марчук прийняв російського амбасадора в Україні Леоніда Смолякова і вони спільно обговорили можливості розвитку взаємовигідного співробітництва у різних сферах народного господарства, зокрема створення спільних фінансово-промислових груп і транснаціональних компаній у пріоритетних галузях промисловости. Вони також розмовляли про можливий термін приїзду в Україну президента Росії Бориса Єльцина.

Кияни оцінюють діяльність Президента

КИЇВ.— Центр "Демократичні ініціятиви" провів опитування киян, яке засвідчило, що коли б президентські вибори відбулися сьогодні, то 40 відсотків киян віддали б свої голоси за нинішнього Президента. За Леоніда Кравчука голосували б лише 8 відсотків опитаних, а 24 відс.висловилися проти обох. Якщо минулого року за Леоніда Кучму голосували переважно росіяни, то цього року його підтримують 40 відс. українців і 41 відс. росіян. У колишнього Президента ці показники становлять відповідно 7 і 10 відс.

Вшанували пам'ять О.Ольжича

КИЇВ.— Тут на вул.Льва Толстого 15, де під час війни жив і працював видатний український поет, науковець, політичний діяч, провідник Організації Українських Націоналістів Олег Кандиба Ольжич, відбувся імпровізований мітинг з нагоди 88-ої річниці з дня народження Ольжича. У мітингу взяли участь: голова ОУН Микола Плав'юк, члени проводу ОУН Павло Дорожинський, Богдан Червак і Богдан Чорномаз, а також відомий політичний діяч, член проводу УРП, Олесь Шевченко.

Вбито водія Міністерства Економіки

КИЇВ.— У вівторок, 11-го липня, біля 6-го під'їзду будинку Кабінету Міністрів України близько 8-ої години вечора вбито 41-річного Миколу Діденка — водія службового автомобіля новопризначеного міністра економіки Василя Гуреєва. Трагедія сталася на вулиці, коли шофер очікував міністра, розмовляючи з іншим водієм. За свідченням очевидців, постріл зробив один з охоронників Кабінету Міністрів, очевидно ненароком.

Зросло число хворих на СНІД

ОДЕСА. — Тут помітно збільшилося число хворих на СНІД. Якщо за сім попередніх років в Одеській області було виявлено 63 хворих, то за кілька місяців цього року їх уже виявлено 58. Такі цифри назвав головний лікар Центру боротьби з хворобою СНІД на засіданні обласної координаційної ради з профілактики і боротьби з наркоманією. Він вважає, що хвороба поширюється переважно серед наркоманів.

Розпочалися "Херсонеські ігри-95"

Севастопіль (УНІАР). — Тут відкрився міжнародний театральний фестиваль країн Чорноморської конвенції "Херсонеські ігри-95". Це вже п'ятий театральний фестиваль, але міжнародним він став тільки цього року, після того, як навесні у Стамбулі було підписано спільну конвенцію 10 країнами Причорномор'я: Азербайджаном, Вірменією, Білоруссю, Грузією, Болгарією, Молдовою, Росією, Румунією, Туреччиною та Україною. В майбутньому коло учасників конвенції збільшуватиметься.

Україна, як держава-організатор, взяла на себе головні функції влаштування театрального свята. Функції організаторів покладені на Міністерство Культури України, Фонд сприяння розвиткові мистецтв України, Спілку Театральних Діячів України та Управління культури міського виконавчого комітету Севастополя.

Учасниками фестивалю цього року стали: Альтернативний театр з Мінська, Академічний театр із Москви, Російський музично-драматичний театр з Дніпродзержинського, Театр Юного Глядача з Чернігова, Угорський національний театр ім. Дюли Ієша з Берего-

(Закінчення на стор. 3)

В амбасаді України відкрилась фотовиставка

Вашінгтон (Пресслужба Амбасади України в ЗСА). — Міністри оборони України і ЗСА Валерій Шмаров і Вілліям Перрі відкрили фотовиставку „Київ-Вашінгтон: Діялог партнерів" в амбасаді України, в американській столиці. Фотовиставка присвячена двом державним візитам, якими протягом останніх шістьох місяців обмінялися Президенти Леонід Кучма і Билл Клінтон.

До виставки увійшли десятки кольорових фотографій, які передають урочисті і зворушливі моменти зустрічей Президентів в обох столицях, відтворюють атмосферу зрозуміння і теплоти, що панувала не лише за столом переговорів, але й під час неформальних розмов Президентів та їх спілкування з громадянами обох країн.

Лідери обох держав звернулися із привітаннями до відвідувачів виставки. У зверненні Президента України Л. Кучми наголошується на великому значенні зустрічей на найвищому рівні в листопаді минулого року у Вашінгтоні та цього травня в Києві. „Вірю, що у партнерстві між Україною і ЗСА велике майбутнє, гідне двох наших народів та їх ролі в сучасному і майбутньому світі", підкреслив Президент України в привітанні до відвідувачів фотовиставки. В свою чергу, президент Б. Клінтон від імені американського народу підтвердив почуття дружби і партнерства до народу України, висловив побажання успіху Україні в проведенні економічних реформ і розвитку демократії.

Відкриваючи фо-товиставку „Київ-Вашінгтон: Діялог партнерства", амбасадор України Юрій Щербак зазначив, що початок її співпав з річницею перемоги у виборах Президента Л. Кучми, яка, за свідченням американської громадськости, відкрила шлях до радикальних політичних і економічних реформ в Україні, до значного зростання міжнародного авторитету України завдяки сміливим зовнішньополітичним крокам Президента Л. Кучми.

(Закінчення на стор. 3)

„АВІЯЛІНІЇ УКРАЇНИ" ЗБІЛЬШУЮТЬ КІЛЬКІСТЬ ЛЕТІВ

Ню Йорк. — Як повідомляють з головного бюра „Авіялінії України", кількість летів з Чикаго до Львова/Києва від 24-го липня збільшиться до двох разів на тиждень — тепер вони відбуватимуться у понеділки та четверги. Як відомо, „Авіялінії України" є єдиною авіякомпанією, яка здійснює прямі лети до України.

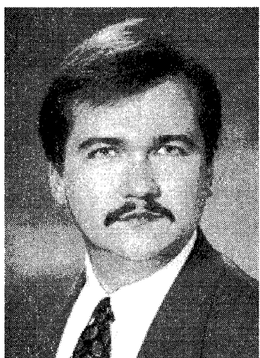
П. Матіяшек призначений директором Консультативної ради

Київ. — Д-р Петро Матіяшек призначений екзекутивним директором Консультативно-дорадчої ради (КДР) при Верховній Раді України від 1-го серпня ц. р.

Д-р Матіяшек, який закінчив правничі студії в Нюйоркській правничій школі та стажувався в Европейському відділі Департаменту політичних справ ООН, з підтвердженням Місії України до ООН, став консультантом з юридичних питань КДР у серпні 1994 року.

Консультативно-дорадча рада, очолена д-ром Богданом Гаврилишином, була заснована рішенням Президії Верховної Ради тодішньої Української ССР у березні 1991 року. Серед визначних міжнародних радників КДР є: Збіґнєв Бжезінскі, Джордж Сорос, Джеффрі Гов, Ширлі Вілліямс та інші. Секретаріят КДР, що знаходиться у Києві, складається із західних та українських консультантів та великої групи місцевих працівників.

Для надання кваліфікованих порад з усіх потрібних питань Консультативно-до-радча рада тісно співпрацює із комісіями Верховної Ради та народними депутатами України, як рівнож і з міністерствами і відомствами та закордонним дипломатичним корпусом у Києві. Найактуальнішими питаннями на сьогоднішній день є: приватизація, реформування законодавчого процесу та юридичної системи, міжнародні зв'язки і питання втікачів та міграції.

До від'їзду в Україну 1994 року д-р П. Матіяшек був секретарем Крайової Екзекутиви УККА. Він є членом СУМ та НТШ. Студентські роки був провідним членом ТУСМ.

Дружина д-ра Матіяшека мгр Ліда Матіяшек (з дому Чорна), є старшим радником на Україну, Білорусію і Молдову при організації IREX в Києві.

В АМЕРИЦІ

У ВАШІНҐТОНІ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ переслухання про існування та діяльність парамілітарних угрупувань в ЗСА. Місяць тому члени згаданих угрупувань переконували на переслуханнях сенатську підкомісію про те, що вони є звичайними законошанучими громадянами, котрі мають право на вогнепальну зброю для особистої охорони. Одначе минулого вівтірка, 11-го липня, група місцевих, стейтових і федеральних урядовців зізнавчи перед тією ж комісією, заявили, що члени цих парамілітарних організацій нападали, турбували та погрожували їм, їхнім співпрацівникам і членам їхніх родин.

У ВІВТОРОК, 11-ГО ЛИПНЯ, американська розвідка оприлюднила одну із своїх найбільше бережених таємниць про те, як мала група американських розшифровувачів зуміла відкрити перші натяки на те, що СССР намагається викрасти тайни ядерної бомби у Другій світовій війні. Без комп'ютерів, тільки силою власного розуму, криптографи зуміли розшифрувати таємні коди СССР і довідатися про існування сильного кола совєтських шпигунів у ЗСА, серед котрих були Джулієс і Етел Розенберги. Тепер оприлюднено тільки 49 із усіх переволених 2,200 телеграм, які відкрили таємницю проєкту совєтських шпигунів „Венона".

У СВІТІ

У ВІВТОРОК, 11-ГО ЛИПНЯ, до місцевої лікарні в Москві привезено президента Росії 64- річного Бориса Єльцина, який згідно з офіційними повідомленнями скаржився на біль у грудях. Тому, що здоров'я президента Росії вже від якогось часу не є надто добрим, то з цього приводу як завжди виникли всякого роду здогади. Одначе вже кілька години після його перебування в лікарні з Кремля вихоидили повідомлення про те, що Б. Єльцин дальше виконує свої конституційні обов'язки президента країни. Лікарі ствердили, що президент Росії мав приступ ісхемії — це стається, коли серце не отримує потрібної йому насиченої киснем крови. Сергей Медведєв, речник Б. Єльцина, сказав, що „пацієнт почуває себе добре, встає з ліжка та не має більше болів".

У СЕУЛІ, СТОЛИЦІ ПІВДЕННОЇ Кореї, рятувальники у вівторок, 11-го липня, витягнули з руїн заваленої тому 12 днів універсальної крамниці ще одну живу особу — 18- річну продавчиню згаданої крамниці. Врятована Ю Джі Гван, жартуючи казала своїм рятувальникам, що хотіла б тут залишитись ще на кілька днів. Лікарі ствердили, що крім обезводнення та безсилля, врятована не має ніяких поважних вад здоров'я. Її виживття на тільки одній дощечці впродовж 12-ох днів уважають справжнім чудом.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Контроверсійне визнання

Передбачене проголошення президентом Клінтоном визнання В'єтнаму і заплюване встановлення дипломатичних зв'язків з цією країною викликало різноманітну реакцію американської громадськости і стало новою контроверсією навколо самої В'єтнамської війни, рани якої з-перед 30-ох років почали бути вже дещо гоїтись.

Питання нав'язання дипломатичних зв'язків з В'єтнамом виринуло ще в 1991 році, за каденції Президента Джорджа Буша, але дискутувалось воно дуже делікатно, з уваги на опозицію республіканських кіл, комбатантських організацій, ветеранів В'єтнамської війни, родин погиблих у тій війні біля 58,000 американських вояків та інших груп. За нав'язання зв'язків з В'єтнамом стояли передусім американські бизнесові кола, які бачать у тій країні великі можливості інвестицій і приходів з них на довшу мету. А як загальновідомо, підприємці не керуються почуваннями, сантиментом, а радше прагматизмом.

Як можна було того сподіватися, з гострою критикою цього кроку Білого Дому виступив голова більшости в Сенаті, республіканський сенатор і кандидат на президента Боб Дол, який уважає, що в цій справі президент Клінтон повинен був поконсультуватися принаймні з Сенатом, якщо не цілим Конгресом, беручи до уваги настрої населення ЗСА.

З подібними, а то й більш гострішими, завважами виступили ще й інші сенатори та конгресмени. Деякі з них не забули пригадати, що теперішній Президент виступав проти американського анґажування у В'єтнамі і уникав побору до американського війська, тому вони уважають це своєрідною іронією, що власне президент Клінтон тепер шукає зближення з В'єтнамом.

Але найбільш болючим цей крок є для родин коло 1,600 пропалих безвісти у В'єтнамі американських вояків. Як відомо, В'єтнам відносно добре співпрацював останні кілька років з американськими групами розшуків за тими пропалими безвісти вояками, тлінні останки деяких вдалося таки знайти на території В'єтнаму. Але сумніви серед американців щодо доброї волі і повної співпраці в'єтнамців у цій справі існують досі, зокрема серед родин невіднайдених вояків. Це до певної міри зрозуміле і сантимент народу є по стороні тих родин, які досі не знають нічого про долю батьків, синів, дядьків.

Немає сумніву, що в рішенні президента Клінтона значну ролю відіграв геополітичний фактор. Америка стремить до збалянсування сил на Далекому Сході в обличчі економічного конфлікту з Японією та загрозливою потужністю комуністичного Китаю, який шукає поширення сфери своїх впливів. Мабуть, Державний департамент ЗСА, у плянуванні політики на довшу мету, з усіх менших країн Далекого Сходу ставить карту на В'єтнам, як на свого майбутнього союзника після демократизації тієї країни і устабілізування економіки. І тут, власне, велику ролю можуть відіграти американські підприємці. А В'єтнам — країна багата на природні багатства, включно з оливою, оцим „чорним золотом", яке так потрібне Заходові.

Немає двох слів, що визнання В'єтнаму Америкою не сходитиме ще якийсь час зі шпальт преси, зокрема з посиленням передвиборчої президентської компанії і ще не одне гірке слово впаде в сторону президента Клінтона. Ще не можна твердити, що цей його без сумніву контроверсійний крок оправдається. Підтверджує він тільки стару аксіому — в політиці сантиментів нема.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи"разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Микола Руденко

ЧЕРВЕНЬ В УКРАЇНІ

IV

Та головне тут не в цьому пересмикуванні, до якого вдався Єльцин — головне в намаганні зобразити власні дії гуманними, людинолюбними, а дії чеченських партизанів — злочином проти людської моралі. Але хто здатний порівняти цей басаєвський епізод з багатомісячним бомбардуванням Ґрозного? Там гинули російські громадяни з волі Єльцина — десятки тисяч дітей, жінок і немічних стариків. Житловий фонд цього міста знищено на 80%. Собаки поїдали трупи і досі в смітті знаходять людські кістяки. Будівельники підривають руїни міста — і повітря над Ґрозним перенасичене частками людських тіл. Отже й дихати доводиться трупами.

А проте хіба лише в Ґрозному війська Єльцина вдавалися до нечуваного ґеноциду? В інших містах і селах багатостраждальної Чечні діялося те ж саме. В селі Самашки, скажімо, розстріляно й закатовано майже все населення. Дітей і дорослих давили танками, у вікна будинків стріляли з танкових гармат. А тих, хто встиг заховатися в льохах і підвалах, закидали ґранатами — з них мало хто вижив. Свідомо чи підсвідомо Єльцин дотримується принципу: ми не дозволимо чужинцям винищувати наших громадян — ліпше зробимо це самі. Як видно, цей сталінський принцип Єльцин засвоїв зразково. То яке ж він має право навчати моралі Шаміля Басаєва, котрий і тисячної долі не заподіяв людям того, що встиг заподіяти він сам?

Звичайно, дії басаєвських партизанів у Будьоновську назвати лицарськими важко: вони зробили заручниками 1,200 хворих районної лікарні. Серед хворих були діти й жінки-породіллі. Басаєв виходив з переконання, що штурмова група „Альфа" по російських матерях і дітях стріляти не буде. Але він помилився: після наказу Єльцина взяти штурмом лікарню, стріляли по жінках і дітях. Побачивши це, Басаєв наказав сховати жінок і дітей у підвалах лікарні, до вікон стали чеченські бойовики, що прийняли нерівний бій. Штурм повторювався двічі, чеченців загинуло 15, а хворих та породіль у кілька разів більше.

Тоді справу взяв до своїх рук російський прем'єр В. Чорномирдін. Він зв'язався телефоном з Шамілем Басаєвим і прийняв усі його вимоги. Головна з них була така: припинити бойові дії в Чечні й розпочати переговори з урядом генерала Дудаєва. Отож слід пам'ятати: якби Шаміль Басаєв не потряс Росію своїм зухвалим рейдом, переговори так би й не почалися.

Все інше Басаєву далося легше, він безвідмовно отримав автобуси для живих і рефрижератор для 15 мертвих бойовиків. І ось що дивовижно: серед заручників знайшлося коло 100 добровольців, які зголосилися виконати ролю живого щита для басаєвців — аж доки вони не прибудуть туди, де їм ніщо не загрожуватиме. Разом з добровольцями-заручниками поїхало 10 журналістів. Чи стало б це можливим, якби всі ці люди побачили в бойовиках Басаєва і в ньому самому кровожерних звірів? Не зайве пам'ятати також те, що в Ш. Басаєва росіяни розстріляли шестеро дітей, батька й дружину. А в його рідного брата розстріляно троє дітей. Хто ж тут виглядає шляхетнішим і гуманнішим — Басаєв чи Єльцин?

Але повернемось в Україну, де вже розпочинаються жнива, врожай має бути непоганим. Та ось біда: техніка в колгоспах зношена, її років 15 не відновлювано. Передовсім ідеться про ростовські комбайни, які й на початку їхнього використання відсотків 20-30 зерна залишали в полі. Про закуп американських чи канадських комбайнів наші колгоспи покищо не можуть і мріяти. І найголовніше лихо в тому, що реформи обходять село стороною. Вивіски на колгоспних воротях перефарбовуються, міняються назви (наприклад, відкрите акціонерне товариство), але не міняються ні умови праці, ні характер власности — земля була й залишилася нічиєю. Причина тут не стільки в керівництві аґропромисловим комплексом (так і залишився оцей компартійно-бюрократичний монстр!), як у свідомості людей, що не звикли господарювати на власній ниві. Так само, як колись важко було привчити до колгоспного, так само сьогодні важко повернути до власного. Зруйноване не лише приватне господарство — зруйнована свідомість народу. Люди в масі своїй відчули смак безвідповідальности, смак безтурботного існування. У колгоспника голова не болить ні за нічию землю, ні за худобу — то все чуже, воно колгоспника не годує. А годує його присадибна ділянка, де давно вже український селянин побив усі рекорди продуктивности. Так і живемо — перевалюємося із року в рік. Ось і нині парлямент розробляє закон про перетворення колгоспів на відкриті акціонерні товариства. Тобто Верховна Рада хоче узаконити перефарбування вивісок на колгоспних воротях, нічого не міняючи по суті. А куди ж подівся указ Президента про прискорення земельної реформи? Адже ж він був виданий місяців вісім тому. Верховна Рада кілька разів плянувала його обговорити, але так і не наважилася.

Ярослав Гайвас

МЕНШИЙ БЕЗПОСЕРЕДНІЙ УСПІХ, АЛЕ НАУКА ВЕЛИКА

IV

На кінець ще один характеристичний випадок, який доповнює повну характеристику того, що мало місце в дні Великодня 1995 в Харкові. Йдеться про виступ харківського комуніста. Як добре сталося, що керівництво цієї акції не відмовило йому права виступити, хоч знало, який характер його виступ матиме. Ред. Ю. Валуєв пише про це:

„Від самого початку комуніст Стрижко (з усього видно, що українець за походженням) від імени обласного комітету Компартії України і призидії реґіонального відділення Громадянського конґресу України зачитав заяву, в якій є такі слова (цитую мовою ориґіналу): „В наш город, известный в Советской Украине наукой и промышленностью, культурой, духовностью, приехали незваные гости — активисты и представители тех сил, стараниями которых, ложью й насилием разрушался Советский Союз, а Украине был навязан преступный по своим последствиям политический курс на самостийность и капитализацию... На Украине знают й помнят, за кем иудин грех предательства, за кем ненависть и гонения на все русское..." (і це в Харкові!)

Ніякі арґументи й ніякі докази не покажуть, на якому людському і національному дні опинилися ці люди. У своїй ненависті комуністи в Україні навіть не дозріли то дого, щоб до української публіки в Україні для самого пошанування людської гідности звертатися українською мовою. Якою злобою до всього українського дише та ціла заява! Її вистачає, щоб доказати навіть тим, що могли б мати якісь сумніви, що росіяни в Україні, а ще до того комуністи, не в силі зрозуміти, що український народ має права, різні з іншими народами у світі, а „старшобратство" скінчилося назавжди разом з розпадом російсько-совєтської імперії.

Хоч у проведенні „Слобожанського Великодня" могли бути більші чи менші недотягнення, але факт, що здвиг пройшов і саме його проведення в життя було чималим успіхом. Масова людська участь у деяких частинах тієї акції показує, якою потрібною вона була. А для нас велика наука: такі акції мусять відбуватися в Україні постійно. Принаймні раз у рік мусять відбутися такі всеукраїнські здвиги при участі українців з усієї пляни і людських мас України.

Але для того треба великої праці. Сам факт говорить за себе, що цю акцію при тій невистачаючій підготові, яка мала місце, таки вдалося провести. Однак замість викликувати шкідливі і тільки нашим ворогам потрібні „конфронтаційні процеси", нам треба основного виучування, як проводити масові всенародні здвиги і великої праці для їх успішного втілення в життя. Бож кожному ясно, що речники східньої чи західньої діяспор не могли бути готовими відбути такі довгі подорожі без відповідної підготови. Кожен з тих людей має свої, не раз дуже відповідальні, завдання, яких він залишити не може. В таких великих завданнях таки замало „вирішити" проблему у вузькому колі найближчих місцевих співробітників. Треба порозумітися з світовими осередками і знайти для більшости з них відповідну пору для подорожі. А до цього треба мати час, в якому слід провести роботу для мобілізації численніших елементів з діяспор. Цього поминути не можна. Бо члени УВКР з Лондону і Ню Йорку, Парижу і Сиднею мають такі самі права й обов'язки брати участь у вирішенні, що і коли робити.

Ще більшим завданням є підготовити людські маси терену, на якому відбуватимуться такі акції. Без людської маси такі здвиги не є здвигами! А для інформації і зрушення людських мас треба часу! Ми це знаємо з досвіду. Хто бачив масові здвиги у Києві, а в першу чергу „ланцюг єднання", чи в Києві проведений всеукраїнський форум, той знає, як позитивно реаґує українська людина на участь у таких великих ініціятивах.

І найважніше: ми мусимо кожну наступну акцію проводити краще, успішніше, переконливіше. Рух угору — це фундаментальне завдання, яке відбиває наш ріст, наше визрівання, наше зближування до наміченої мети!

З МОГО ВІКНА

Іванна Савицька

Гантер колись...

На свв. Петра й Павла в Гантері — розгар сезону. Вже приїхали Попелі, Кедрин з Марусею, Юрко Мусій і четвертий до бриджа — Кобзяр. Він тут ґазда. А Божий світ такий гарний, прозоро-чистий. Хлюпоче весело потік, кидають чари м'ята, чебрець, чотирилистна конюшина, заманюють, запрошують гори. Надаремно. Чвірка одержимих бриджистів сидить у підвалі „Кобзарівки", сховавшись за димову заслону. Божого світу не бачать. Проте на свв. Петра і Павла всі в церкві. А вона, ота гантерська церковця, здвигнена трудом, журбою і потом д-ра Івана і Наталії з Галущинських Макаревичів, ледве вміщує молільників. Тут немає лавок, треба постояти. Тільки бабця Клюфасова і Марія Козак мають привілей сісти на лавочку.

Найважливіша частина Богослужби — це ходження з тацою. Споконвіку по сільських церквах ходження з тацою було почесною функцією. Тільки заслужені парафіяни ходили з тацою. Так було й в Гантері. З правої сторони іконостасу виходив з повагою інж. Орест Клюфас ані не моргнувши оком, хіба поглянув на тацу, чи вже багато долярів. З лівої сторони церкви крокує повагом д-р Іван Макаревич та все між пацієнток ходить, бо там попадаються „п'ятки".

Ніхто того не знає, що д-р Іван Макаревич зросив власною кров'ю підніжжя гантерської церкви. А кров людська — не водиця... Хірургія з косою не пара. Кусочок п'яти впало під тією косою. Хірург заціпив зуби, зашив п'яту, і косив далі.

Ви не питайте, скільки перстенів і скільки мінкових нагорток має докторова Наталія, а питайте, чи вже готовий обід для будівельних робітників. Ось іде пан Костів, мистець свого діла, за ним Максим, маляр з Божої ласки, і ще кількох дебелих і голодних ідуть до „смерекової хати" обідати...

Таким пам'ятаю Гантер.

Галина Сухомлин-Маняко

Моя бабуся...

Моя бабуся з голоду померла,
Як яблуні цвіли в її селі,
Тоді Росія шкіру нашу дерла
З вампіром найлютішим на чолі.
Моя бабуся хліб для нас плекала,
Що степом пах у неї на столі,
Й дітей своїх у чебреці купала
І вчила нас любити журавлів,
І працювать на славу! Й буть орлами,
І землю рідну ревно берегти,
Й не бути зайд ганебними рабами,
І стяг козацький високо нести!
А як вона співала вечорами,
Немов засвічувала неба всі зірки,
І розсипала сяйво їх над нами,
І дарувала ~~нам Дніпра казки~~,
У неї в хаті жив „Кобзар" Тараса,
Вона його носила у душі,
І Україна воскресала наша
З його пророчих, соняшних віршів.
Моя бабуся мала очі карі,
Що до дітей всміхалися добром,
Любила мир і не любила чвари,
Й було нам тепло під її крилом.
Та ось ввірвались ворогів навали
З вампіром найлютішим на землі,
Їм віддали нас юди на поталу,
І хліб наш зник на нашому столі...
А у саду, де мальви розцвітали
Й моє дитинство маками цвіло,
Ані бабусі, ні дітей не стало
І нашу долю снігом замело...
Забути це? О, ні! Ми не забули...
Кати ще неповішені живуть,
Вони на нас знов прочищають дула,
Війною марять, рабство нам кують...
Тож будьмо пильними! І день і ніч на чатах,
Хай з нами пам'ять про батьків стоїть,
Щоб не могла Москва нас грабувати
І нашу Матір-Україну вбить.

Петро Грицак

ДЕЯКІ ЕНЕРҐЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ УКРАЇНИ

I

Як тільки Червона імперія, відома як СССР, сяк-так устабілізувалася, зразу ж розпочалася обіцяна гарячкова, галаслива індустріялізація. Було це під відомим моттом: догнати й перегнати Америку, Европу, цілий капіталістичний світ! Хрущов навіть визначив конкретну дату: 1984 рік. Тому розбудова енерґетичної системи та використання енерґоносіїв у СССР не йшли якоюсь реалістично-плянованою дорогою, а були серією великої кількости десператно-продуманих, імпульсивних актів, які напевно не могли бути найбільш продуктивними на дальшу мету. Остаточно, через цілу серію потягнень у стилі „бісівських" героїв Ф. Достоєвського, привело це врешті безпосередньо до відомої чорнобильської катастрофи, а посередньо, мабуть, до розпаду самого СССР.

Вищеописані тенденції довели до передчасного вичерпання енерґородовищ, які були легкодоступні (наприклад, український природний ґаз із Дашави, нафтові родовища Прикарпаття, частинно Донбас). Тут також відігравали певну ролю перестаріла технологія та брак належного технічного устаткування. Тому в СССР розпочато вже добрих 35 років тому інтенсивну кампанію побудови атомових електростанцій (АЕС) із тим, щоб уже в 90-их роках яких 25% постачання енерґії надходило з АЕС. При тій нагоді, слід завважити, що тут цілком певно входили в рахубу моменти, тільки посередньо получені із здобуванням електроенерґії, а саме методи продукції плютонію-239, як тут побічного продукту, але потрібного до конструкції ядерних боєголовок. До того спеціяльно надавалися реактори типу РБМК (ґрафітом модеровані, легкою водою охолоджувані), які були якраз інстальовані в Чорнобилі. Через те такі споруди опинилися сьогодні під страшним політичним тиском і вимаганнями їх закриття. Цього не треба забувати, хоч у загальній пресі подаються цілком інші причини, чому Чорнобильську АЕС треба закрити.

Відомий експерт з ядерної технології Г. Медведєв, що навіть сам якись час працював у Чорнобилі, подає листу безпосередньо відповідальних осіб за цю катастрофу. Це — Брюханов (директор), Фомін (головний інженер) та Дятлов, Акімов і Топтунов, які були в безпосередньому контакті з реактором. Ланцюг невдачі, на його думку, почався ще у 1972 році, коли український міністер енерґетики Макухін призначив Брюханова директором Чорнобильської АЕС. Як бачимо, нема між тими відповідальними особами навіть одної з українським прізвищем. Тут, на підставі рапорту Медведєва та деяких інших інформацій з технічної літератури, як і професійного досвіду самого автора, можна передати сценерій цієї катастрофи у загальній, зрозумілій для нефахівців формі, ось як:

Офіціяльно експеримент полягав на обсервації, наскільки турбоґенератор буде у стані постачати електроенерґію при майже комплетному зупиненню достави пари від реактора. Тому оператори позамикали доплив води до реактора та виключили всі атоматичні і деякі ручні системи охолодження реактора, пустивши його необачно на дуже низький степень затруднення (6 % потужности). Тут, одначе, непередбачено, наступило „хемічне затроєння" реактора продуктами атомових реакцій, характеристичне для такого низького затруднення (реактивности). Тоді заступник головного інженера Дятлов, проти існуючих правил, замість вимкнути реактор, вирішив збільшити реактивність через витягнення контрольних прутів, завданням яких було абсорбувати невтрони для сповільнення реакції. Через той фатальний крок реактивність раптом дуже сильно збільшилася й температура самого реактора дуже піднялася (одне і друге також із браку води до охолодження, яка була в той час навмисне відкручена). Тут саме реактор — велика брила ґрафіту (23 стопи висока, 46 стіп у діяметрі) почав деформуватися, й канали, в який мали працювати контрольні прути, погнулися. Тому, як оператори завважили, що реактивність пішла зависоко і схотіли спустити назад контрольні прути, це більше не було можливим! Реактор вирвався з-під контролі, вже було дослівно „по всьому". Також рури з цирконію, в яких проходили атомові реакції і витворювалася пара, почали від високої температури втрачати міцність, тріскати й топитися та через реакцію з водною парою продукувати водень. Цей водень зібрався у високій частині реактора та від високої температури, викликаної браком охолодження, в кінці вибухнув з великою силою.

Про наслідки тієї катастрофи „Свобода" вже не раз писала, тому нема потреби знову згадувати їх. Як виходить, Дятлов, уживаючи грубу московську лайку та погрози, переконав своїх підлеглих Акімова й Топтунова (які згодом померли від наслідків катастрофи) підняти, у критичний час, контрольні прути. За те він, Брюханов, та Фомін були притягнені до судової відповідальности. Мабуть, пояснити причину катастрофи самим тільки невдалим експериментом є важко. Тим більше, що такий самий результат можна було осягнути із відносно нескомплікованого обчислення, без жодного риску для самого реактора й довкілля. Причиною були, найбільш правдоподібно, неенерґетичні аспекти операції реактора РБМК-1000, а також бажання „висуванців", бюрократів з міністерств, що мали справу з будовою машин і енерґетикою, чимось пописатися для своєї кар'єри та збільшити свій престиж. Це було цілком у стилі дотеперішньої розбудови енерґетичної системи СССР. Цілком непередбачені, одначе, були наслідки їх активностей (і це є підтверджене міжнародними рапортами), коли прийшлося до непередуманих, імпульсивних актів, пов'язаних з атомовою енерґією та можливостями катастрофи на ґльобальну скалю. Однак автор уважає (згідно із технічною літературою), що сама катастрофа була на 99 відс. спричинена операторами із-за браку їх технічного вишколення та почуття відповідальности й ніколи не мала б місця, якби тільки існуючі в той час правила експлуатації АЕС не були грубо порушені.

(Закінчення буде)

ЗАПИТНИК РЕДАКЦІЇ „СВОБОДИ"

ВИСОКОПОВАЖАНІ ЧИТАЧІ,

Згідно з вислідами проведеного запиту, за рішенням більшости Ваших голосів „Свобода" залишається щоденником. Бажаючи довідатись, які матеріяли Ви читаєте, а які ні, та яких статтей Ви бажали б бачити більше або менше, просимо Вас відповісти на цей запитник. Висліди опитування будуть опубліковані у нашій газеті.

Чи Ви читаєте:	Так	Ні	Чи бажаєте їх Більше	Менше
Вісті з України	❑	❑	❑	❑
Вісті з Америки	❑	❑	❑	❑
Міжнародні вісті	❑	❑	❑	❑
Життя громад західньої діяспори	❑	❑	❑	❑
Вісті з діяльности УНСоюзу	❑	❑	❑	❑
Проблеми політики України	❑	❑	❑	❑
Проблеми економіки України	❑	❑	❑	❑
Проблеми екології України	❑	❑	❑	❑
Наукові теми	❑	❑	❑	❑
Мистецькі теми	❑	❑	❑	❑
Релігійні теми	❑	❑	❑	❑
Редакційні статті	❑	❑	❑	❑
Визначні досягнення українців	❑	❑	❑	❑
З життя молоді	❑	❑	❑	❑
Спортові вісті	❑	❑	❑	❑
Белетристику	❑	❑	❑	❑
Листи до редакції	❑	❑	❑	❑

Ім'я (якщо бажаєте подати) ....

Вік, місце проживання, професія ....

ПРОСИМО ВИРІЗАТИ ЗАПИТНИК І ВИСЛАТИ ДО 15-ГО СЕРПНЯ НА АДРЕСУ:

SVOBODA
30 Montgomery St.
Jersey City, NJ 07302

РЕДАКЦІЯ

Вступайте в члени Українського Народного Союзу

„Ми ростем, ми — надія народу"

Живо відчувалося ці слова новацької пісні на новацькому Святі Юрія, влаштованому Пластовою Станицею Нюарк-Виппані 4-го червня 1995 р. в Луіс Морріс парку в Ню Джерзі.

Під час відкриття свята приємно було бачити 80 новаків і новачок з 25-ма виховниками в одностроях. Приємно було, серце раділо від вигляду бачити пластунство — від „пташат" почавши включно з виховниками — в однакових жовтих сорочинках з мапою України на грудях і з написом „Мандрівка по Україні".

Програму, яка проходила під згаданим гаслом, запроектували члени сеніорського куреня „Спартанки", які були у проводі свята: комендантка Марта Навроцька Торієллі, бунчужна Маргарета Нич і Наталка Сейлик — писар. Залунала новацька пісня „Ми діти українські", пластове „Отче наш", прочитано наказ, а тоді почалася програма.

Теренова гра відбулася під гаслом „Мандрівка по Україні". Кожний рій мав призначену область. Діти мусіли знати головне місто, найбільшу ріку, і виробництво даної области. Діти були дуже добре підготовані і багато навчилися про далеку Україну. Спортові змагання опрацювали і перевели члени куреня „Чорноморці" під проводом стернового пл. сен. Юрія Шипайла. Виховники вклали багато праці у підготову і повну опіку на святі, а діти були дуже задоволені.

Треба підкреслити, що виховниками новаків є батьки-сеніори, крім двох старшин юнаків. Є дев'ять сестричок (старші юначки) і дві сеніорки. Усі сеніори — це професійні люди, які посвячують свій час і знання, щоби виховати новацтво для українського народу.

Якраз я читала у „Свободі", що в Києві відбувся Міжнародний Конгрес Радіологів, в якому брав участь з доповіддю д-р Лев Волянський, який постійно допомагає в програмах гніздових сходин, а на Святі Юрія на вогнику своїм співом у супроводі гітари впровадив усіх в дуже приємний настрій.

Після полуденку, який приготував Пластприят під проводом Галі Мандзій, відбулися спортові змагання, які дали дітям багато приємности.

Свято закінчилося юнацьким вогником. Кожний рій приготував точку, яку знаменито виконував, а батьки мали велику радість. Сеніорському куреневі „Спартанки" під проводом курінної Наталки Сейлик належиться признання, зокрема обом гніздовим — Марті Навроцькій-Торієллі і Маргареті Нич, за велику працю і вміле переведення Свята Юрія.

Новацьке Свято Юрія в Ню Джерзі — це родинне свято, де батьки стрічаються зі своїми друзями і проводять час у пластовому колі, бо більшість з них — це пластуни, які продовжують пластування для виховання своїх дітей і для затримання ідентичности. Продовжують те, для чого їхні батьки віддали не тільки свою працю, але й серце, щоби український дух і українська мова вдержалися якнайдовше. Те саме відчувалося на тому Святі.

Пл. сен. Христя Навроцька

Рій „Чорнобривки" зі сестричкою Т. Темницькою.

Рій новаків зі своїми опікунами.

Полуденок новацтва в часі Свята Юрія.

В амбасаді...

(Закінчення зі стор. 1)

В церемонії відкриття виставки взяли участь заступник міністра закордонних справ України Костянтин Грищенко, інші члени урядової делегації, яка супроводжує В. Шмарова, високопоставлені особи Адміністрації ЗСА, Державного департаменту, Пентагону і представники громадськости американської столиці.

Розпочалися...

(Закінчення зі стор. 1)

вого, Український Обласний Музичний Театр ім. І. Франка з Івано-Франківського, Київський Експериментальний Театр, Румунсько-Слов'янський театр ім. А. Чехова з Букарешту, Румунія.

Вистави відбуваються на провідних театральних майданчиках Севастополя та в Античному театрі Херсонського національного заповідника.

Конференція вчених товариств Канади і сесії УВАН

З нагоди цьогорічної конференції вчених товариств Канади, яка відбулася на початку червня в Монтреалі, Українська Вільна Академія Наук у Канаді (УВАН) 5 червня відбула свої окремі три сесії. Відкрив конференцію УВАН президент Президії УВАН проф. Михайло Тарнавецький, а в програмі конференції сесії конференції було три доповіді.

Головою першої сесії на тему „Українське мистецтво в Канаді" був бувший президент Президії УВАН о. д-р Олександер Баран. Доповідачі першої сесії: д-р Д. Даревич з Йорк університету говорила на тему „Українсько-канадські мистці — головна течія чи підкультура?"; проф. Л. Жук з МекҐілл університету — на тему „Фортепіянна творчість українських композиторів у Канаді"; проф. І.І. Тарнавецька з Манітобського університету — на тему „Леонід Молодожанин і його скульптура".

Головою другої сесії на тему „Українське мистецтво в Канаді і українська канадіяна" був проф. Михайло Тарнавецький. Доповідачі другої сесії: проф. О. Е. Малишко з Квінс університету говорила на тему „Нововідкриті середньовічні музичні рукописи у Ворчестерській катедрі додаткове: висвітлення ворчестерської діяльности"; проф. Ю. Книш з Манітобського університету повинен був говорити на тему „Періодизація ранньої політичної історії Київської держави", але замість нього доповідала проф. д-р Н. Апонюк з Манітобського університету на тему „Українські елементи в канадській драмі"; проф. о. д-р О. Баран з Манітобського університету говорив на тему „Українська іконографія XII століття і українська іконографія в Канаді".

Головою третьої сесії на тему „Українська канадіяна" був професор Ю. Книш. Доповідачі третьої сесії: проф. Б. Білаш з Українського Вільного Університету говорив на тему „ Д-р Йосиф Олеськів — батько української іміграції до Канади"; проф. П. Ф. Томась з університету Вікторії — на тему „Сумнівна автономія України у світлі зформованих геополітичних сценаріїв: юнгівський коментар".

Крім вищеподаної праці цьогорічної конференції УВАН, напередодні її, в неділю, 4 червня, в церковній авдиторії православної парафії св. Софії відбулася інформативна зустріч її учасників з місцевим громадянством. Це дало людям нагоду ознайомитися з кожним членом УВАН, його кваліфікаціями, працею та науковими проєктами.

Місцевим організаційним провідником-упорядником конференції був член УВАН о. д-р Ігор Куташ.

Витворюється...

(Закінчення зі стор. 1)

анархією. А цього ми не можемо дозволити".

Ізраїль і ПВО 25-го липня мають підписати новий договір, який передбачує поступене відтягнення ізраїльських військ, ще перед палестинськими виборами, із шести міст західнього берега ріки Йордан. Але такі потягнення, як згадане рішення рабинів, не тільки можуть цьому перешкодити, але також допровадити до громадянської війни.

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
мого дорогого незабутнього МУЖА
св. п.
скульптора
МИХАЙЛА ЧЕРЕШНЬОВСЬКОГО
буде відправлена заупокійна
СЛУЖБА БОЖА
в четвер 20-го липня 1995 р. о год. 8:30 ранку в церкві св. Юра в Ню Йорку ПАНАХИДА о год. 12-ій на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.
Прошу згадати покійного Михайла в цей день у своїх молитвах.

В ПЕРШУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
смерти нашої найдорожчої ДРУЖИНИ, СЕСТРИ і ТЕТИ
бл. п.
ГАЛІ БОЛОННОЇ
з роду ГОВОРУШКО
Заупокійні Служби Божі будуть відправлені в суботу 22-го липня 1995 р. о год. 9-ій ранку
в церкві св. Йосафата, Воррен, Миш.;
в церкві Пресвятої Богородиці, Бріджпорт, Конн. і в Україні.
Згадайте її у своїх молитвах!
За родину:
муж— ПЕТРО

ОБ'ЄДНАННЯ КОЛИШНІХ ВОЯКІВ УПА — ЗСА і КАНАДИ
ділиться сумною вісткою з членами та громадянством, що 7-го червня 1995 р. в Сиракюзах, ЗСА, відійшов в Божу вічність на 75-му році життя, наш член
бл. п.
ВАСИЛЬ МАЙКОВИЧ-ГУК
підстаршина УПА і Карпатської Січі, член охорони установчого Збору УГВР в липні 1944 р. в с. Сприня к. м. Самбора.
Дружині Анастазії, дітям та рідні складаємо наше глибоке співчуття.
Вічна йому пам'ять!
ГОЛОВНА УПРАВА та членство ОБ'ЄДНАННЯ к.в. УПА

Прощання отця Петра Семенича

У середу, 14-го червня ц. р., численні парафіяни і гості зібралися в Українському Народному Домі в Джерзі Ситі, Н. Дж., щоби попрощати о. сотрудника Петра Семенича, який відходив на власну парафію до церкви св. Володимира в Марлборо, Н. Дж. Нарешті один з попередніх парохів, майже столітній о. шамбелян Антін Борса, зміг, по одній попередній невдалій спробі, відійти на давно заслужену емеритуру і туди, власне, наш Владика направив о. Петра. Не без того, що наша парафія, одна з найстарших і колись найбільших в Америці, і Байон, не набагато менша від неї, дуже потребували його тут, бо це були завжди майже окремі дві парафії і лише рідко, в кризових випадках, їх обслуговував один священик, але нині такий брак священиків, що Владика переважно не має змоги затримувати у парафії по двох. Нашій парафії щастило на священиків з України (а може там усі такі чудові душпастирі?). Коли наш попередній парох о. Роман виїздив уліті на кілька місяців навчати в Духовній Семінарії у Рудні коло Львова, прави, як священиче сольо, так як „Плотію" у великодній час, на слова „Царице моя преблагая", якої ми в краю ніколи не чули, а яку, видно, співає нині ціла Україна. Цікаво, чи це народна творчість, чи якась сольова композиція.

на його місце приїздив священик з України. Мали ми одного року о. Івана Говгеру з Добрян коло Стрия, другого року — о. Володимира Віта зі Сокаля (оба декани своїх повітів), а цього року о. Петра. Всі вони мали чудові голоси і дуже гарно співали, всі були добрими проповідниками, дуже приязні, сердечні у ставленні до людей і всіх їх ми дуже любили. Отець Віт до всього того є ще й поетом, композитором і чудовим флейтистом, довголітнім учителем духових інструментів в Українському Музичному Інституті у Львові. Знаючи маївку напам'ять ще з молодечих років, ми не могли налюбуватися якоюсь незнаною нам чудовою мелодією, яку вони всі три виспівували на кінці від-

Трапезу відкрив молитвою о. парох Маріян і попросив до слова Іллю Шевчука розказати дещо про життєвий шлях о. Петра. Дуже цікаво було послухати ці факти з його життя, бо виявилося, що, не зважаючи на численні розмови з о. Петром, ніхто нічого про нього не знав, бо він ніколи нічого, з великої скромности, про себе не говорив. Знали ми лише з повідомлення о. Маріяна після його приїзду, що він походить з Івано-Франківщини. Отже ми довідалися, що він народився 25 червня 1966 року на Івано-Франківщині. Закінчивши середню школу, вступив у 1981 році до Індустріяльного інституту, який закінчив за чотири роки. Потім служив чотири роки у війську на кораблі Чорноморської фльоти у Севастополі. Після звільнення з війська студіював теологію в Одеській духовній семінарії, а по виході Української Католицької Церкви з підпілля у 1993 році, вчився у Духовній семінарії в Івано-Франківську, де закінчив студії. Владика Павло Василик, який перебув 17 років на каторзі в Сибірі, висвятив його на диякона, а Владика Софрон Дмитерко — на священика. Після висвячення післали його у Снятинський деканат, де зорганізував чотири греко-католицькі парафії. Де не було парафії, правили під голим небом — чи то сонце, чи дощ. За свої старання і працю був нагороджений нагрудним хрестом заслуги. В краю зустрів о. Свищука, який з Америки поїхав на Україну навчати і давати реколекції, і о. Свищук запропонував о. Петрові приїхати до Америки. Коли в 1994 році Митрополит Сулик приїхав на Україну висвячувати єпископів, стрінувши о. Петра, запросив його до себе. Тож о. Петра відпустили з України на чотири роки допомагати тут нашим парафіям в Америці. У нас отець служив сім місяців, допомагаючи о. Маріянові у двох парафіях.

Після цієї вступної розповіді подано вечерю, зроблено багато світлин на пам'ятку і церемоніяльно розкраяно святочний торт з написом побажання багато успіхів на новому місці і многих літ. Після цього промовляли ще три отці: о. Петро, о. Лев та о. Маріян. Отець Лев, старий приятель о. Маріяна ще з Василіянських часів, прибув трохи пізніше, бо приїхав прямо з похорону. Отець Маріян, привітавши його, жартома завважив, що коли він дзвонить до церкви Юра і хоче говорити з о. Левом, то йому кажуть, що його нема, бо він відправляє похорон.

Отець Петро подякував усім — громаді, церкві, о. Маріянові за пам'ять про нього, і сказав ще раз, що це його четверта парафія, а теп ер іде на п'яту — протягом чотирьох років. Тут, у Джерзі Сити, постала одна з перших парафій на американській землі, сюди приїжджали перші емігранти, тут вони старалися засновувати організації і виховувати дітей у християнському дусі і любові до своїх традицій та звичаїв, до своєї батьківщини. Вони працювали і молилися за свою батьківщину Україну і Бог вислухав їх і наших молитов: сьогодні Україна вільна і встає поволі на власні ноги. Будучи в неділю на цвинтарі св. Духа з нагоди його річниці, почув проповідь, що її виголосив о. Терлецький, який щойно повернувся з України. Отець Терлецький розповідав, що 19-21-го травня відбулася там велика проща до Зарваниці, в якій взяло участь з 800,000 осіб зі всіх сторін Галичини, зі сходу України, з Америки, Канади, Німеччини. Були також представники нашого Уряду. Було 15 єпископів, 500 священиків і представник Папи кардинал з Хорватії. На закінчення прощі відправлено торжественну Архиєрейську Службу Божу з посвятою України Пречистій Діві Марії і подякою для Неї за Її поміч перенести усі ці страхіття і залишитися вірним Церкві і Україні. Своєю численністю народ наш виказав пошану, яку має для Богородиці. Історія України і Католицької Церкви — це шлях терпінь і страждань, але ми витерпіли і вистраждали, бо пішли за Христом. Наша Церква перенесла більше терпінь, ніж інші, і ми можемо бути горді, що вистояли. Боже благословення є нині на нас, бо Церква вільна і Україна вільна, а в народі є багато покликань і до священичого, і монашого стану і багато 15-17 літніх дівчаток вступають до закону, щоб служити Богові і народові.

Так що для о. Петра є сьогодні і сумне, і радісне свято. Сумне, бо відходить від нас, де з нами зжився і почував себе, як вдома, а радісне, бо йде на власну парафію, молоду парафію, де пересічний вік парафіянина 45 років і де люди хочуть будувати свою церковцю, бо хочуть мати рідне, своє.

Нагадував ще отець, як не раз на Україні стояли вони перед Церквою чи цвинтарем, обгородженим колючим дротом і як їх до середини не впускали, хоч ця Церква була перед тим католицька. Щось подібного розказував теж о. Іван, де на сам Великдень він просився, щоб хоч пустили його на цвинтар, де є великий хрест за полеглих, щоб там відправити Воскресну утреню, але його теж не пустили, хоч це була перед тим наша католицька церква. Вже навіть римо-католики поступали краще з нами, бо нагадуємо, як в Мюнхені в Капуцінеркірхе позволяли нам по всіх їхніх Богослуженнях прийти і відправляти свої, чи, як розповідав о Йосафат, ЧСВВ, так само робили поляки у Варшаві, хоч не раз доводилося чекати до пізнього пополудня, поки впустили їх до церкви. Очевидно, це чужа рука і чужа робота, цей фатальний роздор, в якому люди не розбираються: Українська Православна Церква Московського, Київського, а ще тепер Царгородського Патріярхату, не згадуючи вже і американської Української Православної Автокефальної Церкви. А до того ще й дуже часто страшна нетолеранція до Католицької Церкви взагалі. „Боже, нам єдність подай", як співається у пісні, за яку так боровся наш святець Митрополит Андрей Шептицький. І святіший Отець тепер видав нову енцикліку „Ut unum sunt", але це, мабуть, теж буде голос вопіющого в пустині.

Присутні подякували о. Петрові довгими оплесками за промову і після цього виступив о. Лев. Він згадав про довгу, 32-літню дружбу з о. Маріяном. З отцем Петром він знайомий з його кількаразових відвідин храму св. Юра. Отець Лев також добре знайомий з Україною, де вже був три рази — двічі в Рудні, а один раз у Станиславові, де викладав в обох семінаріях філософію. Що він добре говорить українською мовою, про це вже і не треба згадувати, бо це загальновідомий факт (він — родовитий німець). Отець Лев розповідав про три славні теологічні семінарії: в Москві, у Ленінграді та Одесі. Московська семінарія мала студентів, які були довіреними особами, що в майбутньому мали займати високі становища і вірно служити державі. Ленінградська теологія здобула славу ліберальної, західньої орієнтації, філософічної, яка запрошувала професорів з Риму і Чикаґо, і де студіювала еліта. Одеська теологія мала славу „працюючої" теології для „пролетаріяту", де викладали побожні професори. І ось запит: куди попав о. Петро? Очевидно, що до Одеси.

Семінарія в Рудні — це колишній табір для дітей, перероблений на семінарію. Місце є на 350 осіб, а зголошених завжди є коло 700, тож решта через брак місць мусить відпасти. Нема тут сталого учительського складу. Якщо вдасться дістати професорів, місцевих чи гостей, тоді оголошують про виклади. Семінаристи кажуть, що вони „зі Львова" чи з Львівської области і мають допомогу з міст і сіл, головно харчі і опал, і там ще не найгірше. Аж напрошується порівняння з нашими семінаріями тут, на Заході, чи то в Римі, Вашінґтоні чи Стемфорді, які є люксусово виряджені, але світять пусткою. Семінарія в Івано-Франківську існує далі в „підпіллі", чи то в „катакомбах": не мають власного приміщення і ходять, як цигани, з вулиці на вулицю, з хати до хати, з монастиря до монастиря, залежно хто і де їх прийме. Якщо десь примістяться, то мешкають на триповерхових ліжках і по 30 в одній кімнаті. Всюди холодно, бо нема опалу і хухають в закоцюблі пальці, щоб могли тримати перо. Студенти знають біду, недоїдання, поневіряння і холод. Але зате тут є дуже добрі й ідейні професори, місцеві і приїжджі. І де попав о. Петро? Очевидно, що до Станиславова.

Заключне слово мав о. Маріян. Послухавши розповідь о. Лева про гаразди семінаристів і священиків на Україні, отець сказав: „Як нам легко в Америці бути священиком". Потім згадав, як у 1989 році відвідав Україну і був у Львові, де ще було досить тривожно і небезпечно. Але вже тоді видно було піднесення в народі і вірність своїй Церкві. Побачивши велику кількість народу, яка йшла масою з гори, запитав, звідки вони йдуть. Відповіли, що з Церкви, з відправи. Але коли він хотів дістатися до митрополита Стернюка, то ледве допитався, бо люди боялися давати йому інформації і провадити його.

Отець Маріян оповідав про одного священика, який по довгих роках скитання приїхав сюди з України. Він сказав о. Маріянові: „Якщо вас всі люди будуть любити, то ви не є добрий священик. Ви мусите проповідувати Христа розп'ятого, а про це нині ніхто не хоче слухати. Ніхто не хоче слухати, щоби взяти свого хреста і йти з Ним, ані ніхто не хоче бути переслідуваний, як Він був переслідуваний". Отець Петро проповідував Христа прямо і одверто, називаючи всі речі по імени, хоч, як казав сам о. Маріян, він старався часом стримати чи злагіднити його реакції і погляди. Але хоч, як казав той священик з України, як хто буде проповідувати Христа, то ніхто його не буде любити, хоч о. Петро проповідував Христа — всі ми його дуже любили.

Ще довго по закінченні свята підходили люди до о. Петра попрощатися і поговорити з ним і, складаючи йому дар любови, бажати йому багато добра на новому місці.

Емілія Смалько

Отець Петро Семенич крає торт. Коло нього (зліва) о. Маріян Струць, Ілля Шевчук та о. Лев Ґолдейд, ЧСВВ.

ВИЯВЛЯЮЧИ ОДНОСТАЙНО свої сумніви про те, що Ірак справді знищив усю ним випродукувану біологічну зброю, Рада безпеки Організації Об'єднаних Націй не погодилась на знесення економічних санкцій накладених ООН після того як Ірак напав на Кувайт майже п'ять років тому. Деякі члени Ради безпеки дещо скептично задивляються на те, що Ірак до наступної перевірки у вересні зможе прийти з кращими доказами виконання їхніх зобов'язань, щоб переконливо домогтися знесення цих санкцій.

МЕДИЧНІ ДОСЛІДНИКИ зідентифікували нову смертельну хворобу, що її переносять кліщі, ті самі котрі є носіями вже відомої хвороби Лайм. Вже понад тузінь осіб останніми тижнями захворіли цією недугою у районах на північ від Ню Йорку, котрі кишать кліщами. У протилежності до недуги Лайм, яку можна легко пізнати по знаку довкруги кліщевого укушення, ця нова недуга зявляється несподівано та не дається так швидко пізнати, бо поширюється у білих тільцях крови й доперва тоді проявляється високою температурою, дрощами та болем голови і м'язів. Цю нову недугу назвали H.G.E. „Human granulocytic ehrlichiosis," від якої в країні вже померло чотири особи. Вона є вилічимою, якщо вчасно зідентифікувати.